

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	8
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	8
2. แนวคิดในการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	9
2.1 ความหมายของคำว่า อนุรักษ์	9
2.2 แนวคิดว่าด้วยการพัฒนากับการอนุรักษ์	9
2.3 หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)	11
2.4 แนวคิดในการดำเนินคดีอาญาด้านสิ่งแวดล้อม(Environmental Crime)	15
2.5 แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม(Environmental Justice).....	18
2.6 การจัดการทรัพยากรป่าไม้ในประเทศไทย	20
2.6.1 การกำหนดพื้นที่ป่าเพื่อการใช้ประโยชน์และพื้นที่ป่า เพื่อการอนุรักษ์.....	22
2.6.1.1 การกำหนดพื้นที่ป่าเพื่อการใช้ประโยชน์	22
2.6.1.1.1 การกำหนดพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ.....	23
2.6.1.1.2 การกำหนดพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร	23
2.6.1.2 การกำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์	23

2.6.1.2.1 เขตอุทยานแห่งชาติ	24
2.6.1.2.2 เขตป่าสงวนแห่งชาติ.....	27
2.6.1.2.3 ป่าต้นน้ำลำธาร	28
2.6.1.2.4 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า.....	29
2.6.1.2.5 เขตห้ามล่าสัตว์ป่า	30
2.6.2 การควบคุมทรัพยากรป่าไม้และของป่า.....	31
2.6.2.1 การกำหนดประเภทไม้หวงห้าม	31
2.6.2.1.1 ไม้หวงห้ามประเภท ก.	32
2.6.2.1.2 ไม้หวงห้ามประเภท ข.	34
2.6.2.2 การกำหนดของป่าหวงห้าม	34
2.6.2.3 การกำหนดพื้นที่ควบคุมทรัพยากรไม้	36
2.6.2.3.1 การควบคุมทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินของรัฐ	36
2.6.2.3.2 การควบคุมไม้ในที่ดินของเอกชน	37
2.6.2.4 การกำหนดเขตห้ามการกระทำเกี่ยวกับไม้หวงห้าม.....	37
2.6.2.4.1 เขตควบคุมการแปรรูปไม้	37
2.6.2.4.2 เขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์.....	38
2.6.2.4.3 เขตควบคุมไม้ในลำน้ำ	38
2.7 แนวคิดในการกำหนดโทษทางอาญา.....	39
2.8 แนวคิดในการให้ชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง	43
2.8.1 หลักการทั่วไปในการประเมินคุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ	45
2.8.2 การประเมินคุณค่ารวมของทรัพยากรธรรมชาติ	45
3. มาตรการทางกฎหมายในการอนุรักษ์คุ้มครองป้องกันทรัพยากรป่าไม้.....	47
3.1 มาตรการทางอาญา.....	47
3.1.1 ลักษณะของการกระทำความผิดต่อทรัพยากรป่าไม้	47
3.1.2 ความร้ายแรงของการทำลายทรัพยากรป่าไม้	49
3.1.3 การกำหนดพื้นที่คุ้มครอง(Protected area).....	49
3.1.4 การควบคุมดูแลทรัพยากรป่าไม้.....	52
3.1.4.1 การกำหนดความผิดซึ่งเป็นพฤติกรรมในการทำลายทรัพยากร ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่นในเขตอนุรักษ์	55

3.1.4.2	การกำหนดความผิดซึ่งเป็นพฤติกรรมในการกระทำผิด โดยไม่ต้องกระทำในพื้นที่อนุรักษ์	60
3.1.4.3	การกำหนดข้อยกเว้นให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาต	62
3.1.4.4	ความผิดที่ฝ่าฝืนข้อห้ามหรือข้อกำหนดหรือเงื่อนไข ในการอนุญาต	63
3.1.4.5	ความผิดที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่หรือทำลายเครื่องหมายแสดงแนวเขต	64
3.1.4.6	การกำหนดความผิดกรณีที่บุคคลบางจำพวกต้องระวาง โทษเหมือนเป็นตำรวจในการกระทำผิด.....	64
3.1.4.7	การกำหนดความรับผิดชอบของกรรมการนิติบุคคล.....	64
3.1.4.8	ความผิดที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบได้	65
3.1.5	โทษ	65
3.1.5.1	โทษจำคุก.....	71
3.1.5.2	โทษกักขัง	73
3.1.5.3	โทษปรับ.....	73
3.1.5.4	โทษริบทรัพย์สิน	76
3.1.6	วิธีการเพื่อความปลอดภัย	78
3.1.7	มาตรการคุมความประพฤติ.....	81
3.2	การเยียวยาความเสียหายทางแพ่ง.....	82
3.2.1	ความรับผิดชอบของผู้กระทำผิดต่อทรัพยากรป่าไม้ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด	82
3.2.2	ความรับผิดชอบของผู้กระทำผิดต่อทรัพยากรธรรมชาติในเขต อุทยานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ มาตรา 22 และตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ มาตรา 25.....	84
3.2.3	ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	86
4.	บทบาทของศาลฎีกาต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรป่าไม้.....	88
4.1	บทบาทของศาลฎีกาในการใช้มาตรการทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด ต่อทรัพยากรป่าไม้.....	89

4.1.1 การพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดต่อทรัพยากรป่าไม้	89
4.1.1.1 การลงโทษผู้กระทำความผิดที่ถือว่าเป็นกรณีร้ายแรง.....	90
4.1.1.1.1 การลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ	91
4.1.1.1.2 การลงโทษก่อนและภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมโทษกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรป่าไม้.....	93
4.1.1.1.3 การลงโทษผู้มีอิทธิพล ข้าราชการและนายทุน.....	102
4.1.1.2 การลงโทษผู้กระทำความผิดที่ถือว่าเป็นกรณีไม่ร้ายแรง .	104
4.1.1.2.1 กรณีที่รอการลงโทษจำคุกให้แก่ผู้กระทำความผิด	105
4.1.1.2.2 กรณีลงโทษโดยเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขังแทน.....	106
4.1.1.2.3 กรณีที่ศาลล่างลงโทษหนักเกินไป.....	106
4.1.1.3 การลงโทษในทางทรัพย์สิน.....	107
4.1.1.3.1 โทษปรับ	107
4.1.1.3.2 โทษริบทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรป่าไม้.....	108
4.1.1.3.3 โทษริบทรัพย์สินตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญา	109
4.1.2 การตีความกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรป่าไม้และหลักกฎหมายทั่วไป .	110
4.1.2.1 การตีความกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรป่าไม้.....	111
4.1.2.1.1 การตีความ นิยาม คำว่า ไม้แปรรูป	111
4.1.2.1.2 การปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ฯ มาตรา 5	112
4.1.2.1.3 การประกาศเขตควบคุมต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร	114
4.1.2.1.4 การตีความกรณีที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น	116
4.1.2.2 การตีความหลักกฎหมายอาญา	118
4.1.2.2.1 การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง	118
4.1.2.2.2 การลงโทษกรณีผู้กระทำความผิดหลายคน....	121
4.1.2.3 การตีความหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	123

4.1.2.3.1 การวินิจฉัยเรื่องภาระการพิสูจน์.....	123
4.1.2.3.2 คดีที่มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมาย วิธีพิจารณาความ.....	125
4.1.3 การวินิจฉัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่ดินในเขตป่าไม้.....	126
4.1.3.1 กรณีที่จำเลยยกข้อต่อสู้ด้านนโยบายของฝ่ายบริหาร หรือการปฏิบัติของทางราชการ	127
4.1.3.2 กรณีจำเลยต่อสู้เรื่องเจตนาในการกระทำความผิด.....	129
4.1.3.2.1 กรณีต่อสู้ว่าครอบครองพื้นที่ก่อนประกาศเป็น เขตอนุรักษ์	131
4.1.3.2.2 การบังคับใช้ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติฯ มาตรา 12	132
4.1.3.3 กรณีกระทำความผิดในพื้นที่ที่ภายหลังเป็นพื้นที่ ส.ป.ก.	133
4.1.3.4 กรณีผู้กระทำความผิดอ้างการครอบครองโดยเสียภาษีบำรุงท้องที่	135
4.1.3.5 กรณีมีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับกฎกระทรวงหรือพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตท้องที่ไม่ตรงกับแผนที่แนบท้ายหรือการทำ เครื่องหมายแสดงแนวเขต	135
4.2 บทบาทของศาลฎีกาในการกำหนดให้ชดใช้ค่าเสียหายทางแพ่ง.....	137
4.2.1 การชดใช้ค่าเสียหายตามหลักกฎหมายว่าด้วยละเมิด.....	137
4.2.2 การชดใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ มาตรา 97	140
4.3 ข้อจำกัดการใช้บทบาทของศาลฎีกาในทางอาญาและทางแพ่ง	141
4.3.1 การพิพากษาคดีได้ไม่เกินคำขอ	141
4.3.2 การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ขัดต่อกฎหมายวิธีพิจารณาความ	142
4.3.3 การวินิจฉัยข้อเท็จจริงตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์.....	143
4.3.4 การใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษและกำหนดค่าเสียหายของ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์.....	143
4.3.5 ข้อจำกัดในการอุทธรณ์ฎีกา.....	144
4.3.6 ข้อจำกัดในด้านพยานหลักฐาน.....	145

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	146
5.1 บทสรุป.....	146
5.2 ข้อเสนอแนะ ...	149
บรรณานุกรม.....	155